

Darkovské sanatorium

Když v roce 1862 nechal baron Jiří Beess Chrostin provést na svých pozemcích v úseku mezi Darkovem (dnes Karviná-Darkov) a Stonavou pokusný vrt, doufal že nalezne uhlí. Čekalo ho ovšem nemilé překvapení, z vrtu začal vyvěrat pramen solanky. Z počátku ji místní lidé využívali v kuchyni při vaření, brzy si však všimli také jejich léčebných účinků. V provizorních lázních v Ráji (dnes Karviná-Ráj) ji fryštátský lékař Antonín Fiedler úspěšně používal k léčbě štítné žlázy, kloubních i svalových potíží i jiných nemocí. Rozbor vody provedený vídeňskou univerzitou potvrdil její výjimečné léčebné vlastnosti. Koncem roku 1866 udělila Zemská vláda v Opavě baronu Beess Chrostinovi úřední povolení k využití solného pramene a ke zřízení „Lázeňského místa Ráj“. Tak se začala psát historie lázeňství na Karvinsku. V letech 1870-1903 vyrostla na katastru obcí Darkov i Ráj řada nových lázeňských budov – vily pro hosty, lázeňský dům, dětská léčebna, kolonáda aj.

Vzrůstající obliba lázní a zvyšující se nároky lázeňských hostů přivedly primáře karvinské nemocnice Dr. Josefa Beiera, spolu se zdravotním radou Dr. Aloisem Žurkem a dr. Bohumilem Malým na myšlenku zbudování nového moderního sanatoria, které by splňovalo požadavky té nejnáročnější klientely. A skutečně se těmto pánů v letech 1931 – 1932 takové sanatorium vybudovat podařilo. Projekt vypracoval architekt Josef Fňouk z Hradce Králové. Stavby se ujali stavitelé Ludvík Juroš z Frýdku a Ing. Hugo Königsberger z Karvinné. Pro stavbu byl vybrán pozemek v bezprostřední blízkosti lázeňského parku u řeky Olše, při okresní silnici Fryštát - Český Těšín. Původně se počítalo s výstavbou dvou traktů, ještě před zahájením stavby však byl projekt doplněn o trakt třetí – hospodářský. Budova tak získala půdorys nepravidelného písmene Y. V lékařské části se nacházely místnosti pro masáže, vodoléčbu, koupele horkou a vlhkou párou, ordinace lékařů, operační sály, v nejvyšším patře pak otevřená terasa. V lázeňské části se nacházely kabiny pro koupele, společenské místnosti, pokoje pro hosty a personál, pod vstupní terasou také místnost pro kadeřníka, lékárna a dílny. V hospodářské části byly umístěny pomocné provozy, kuchyně, jídelny, knihovna a byt správce. V době svého vzniku patřilo sanatorium k evropské špičce. Kolaudace objektu proběhla 30. listopadu 1932. Dne 7. března 1933 bylo MUDr. Josefu Beierovi uděleno Zemským úřadem v Brně povolení k provozu sanatoria v Darkově. Léčily se zde nemoci pohybového ústrojí, arterioskleróza, gynekologické nemoci, mimoplicní tuberkulóza, některé kožní a nervové choroby. K léčbě se využívala jodobromová voda, kterou však majitelé museli kupovat od Larisch-Mönnichů. Ti byli totiž od roku 1899 majiteli rajeckého panství a od roku 1905 také darkovských lázní. V době zahájení provozu stál pobyt v sanatoriu na jeden den od 80,- Kč podle druhu nemoci a vybavení pokoje. Cena zahrnovala ubytování, stravu a základní léčbu. V roce 1936 navštívilo sanatorium 1083 pacientů, o rok později to bylo 981 osob.

Dr. Beier a jeho společníci se při výstavbě sanatoria zadlužili a zisk nebyl takový, aby mohli dostát svým závazkům. Byli proto nuceni již v roce 1937 sanatorium odprodat Larisch-Mönnichům. V roce 1945 byl majetek Larisch-Mönnichů konfiskován a do lázní dosazena národní správa. V roce 1947 byly lázně zestátněny. V padesátých letech byla provedena rekonstrukce řady lázeňských budov. V tomto období byla také v sanatoriu odstraněna venkovní terasa a na jejím místě zbudovány nové pokoje.

(Mgr. Matroszová, Veronika: Místo uhlí navrtal solanku. Právo, č. 219, 18.9. 2004, s. 21)